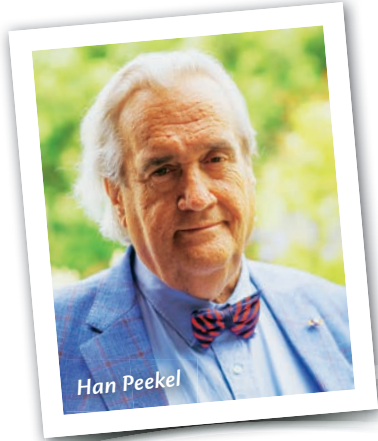




Televisiemaker Han Peekel deelt zijn eerste tv-herinneringen



Televisie als *beste vriend*

De Nederlandse televisie bestaat zeventig jaar! Han Peekel viert het met de vierdelige serie 70 jaar tv: Je beste vriend. Welke dierbare herinneringen heeft deze oudgediende in Hilversum zelf aan het medium?

TEKST: BRAM DE GRAAF, BEELD: MARLIES WESSELS, ANP, INEKE OOSTVEEN, BNNVARA

Hij is ongetwijfeld een van de oervaders van de Nederlandse televisie: Han Peekel (1947). Hoewel de meesten hem kennen van *Wordt vervolgd*, een programma over tekenfilms en strips dat hij van 1983 tot 2000 presenteerde, produceerde hij meer dan vierduizend televisieprogramma's. Ook was hij de initiatiefnemer van het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, waar het archief van de vaderlandse televisie ligt opgeslagen. Niet vreemd dus dat hem werd gevraagd om een programma over zeventig jaar televisie samen te stellen. Aan de hand van veertig televisiemakers, van de – volgens Peekel – onvervangbare Matthijs van Nieuwkerk tot tv-vernieuwer en rebel Paul de Leeuw, komt die historie voorbij. "Allemaal delen ze de passie voor televisie", zegt Peekel. "Net als ik."

BRUIKLEEN

Zelf werd hem die passie met de paplepel ingegoten. Als een van de eerste in Nederland had de familie Peekel een televisietoestel. "Mijn vader handelde

in Rotterdam in grammofoonplaten en technische apparatuur. Zodoende kreeg hij van Philips in 1949 een toestel in bruikleen. Dat ding kostte, omgerekend naar deze tijd, 10.000 euro. In heel het land waren maar zo'n zeshonderd exemplaren. Mijn eerste herinneringen bestaan eruit dat mijn vader met een draad in zijn handen staat te bewegen, waarna er schokkende beelden op een raar rond ding verschijnen." Na proefuitzendingen vanuit Eindhoven begonnen op 2 oktober 1951 de uitzendavonden vanuit Bussum op dinsdag en donderdag. "In onze woonkamer, waar de televisie stond, pasten met pijn en moeite dertig mensen. Er waren er veertig. Het huis rook naar erwtensoep en koffie. Om kwart over acht klonk de openingstune 'O, kom maar eens kijken'. Het werd dan doodstil."

STORING

Het was toen nog puur experimenteren, vertelt Peekel. Ook voor de makers. "Mies Bouwman, voor iedereen een halfgod in die tijd, zei eens tegen me: 'We deden maar wat.' Er werd zelfs gepauzeerd zodat mensen naar het toilet konden of koffiezetten. Het landelijk waterverbruik steeg enorm in die minuten. Na anderhalf uur was het afgelopen. Ik hoor nog mijn oom Cor zeggen: 'Nou, vanavond had hij niet de bibbert.' Bijna elke avond was er namelijk wel storing." Niet iedereen begreep nog hoe het werkte. "Mijn inwonende grootmoeder maakte op de uitzenddagen de woonkamer schoon. Zij was ervan overtuigd, zoals veel mensen destijds, dat televisie geen eenrichtingsverkeer was en dat men vanuit de studio meekeek." De kleine Peekel genoot

"Tijdens de uitzendavonden zaten er in onze woonkamer veertig mensen voor de televisie"

.....



Dappere Dodo



Je zal het maar hebben

NCRV-omroepster
Ansjie van Brandenburg



Paulus de boskabouter



Toon Hermans



De kist



FEEST BIJ DE NPO

Het is deze week één groot nostalgisch feest bij de NPO. Zaterdagavond herhaalt NPO 1 befaamde series als *De kleine waarheid* en *De zomer van '45*. Harm Edens test vanaf 3 oktober de televisiekennis van tv-prominenten in de Avrotros-quiz *Je zou het moeten weten*, de NOS blikt een dag later terug op al die uren live televisie tijdens belangrijke evenementen – beide op NPO 1. Alle omroepen vieren het jubileum met verschillende thema-uitzendingen, van zaterdag tot en met woensdag op NPO 2 en NPO 3.

ondertussen van *Dappere Dodo*, *Paulus de boskabouter* en eind jaren 50 van de eerste Nederlandse sciencefictionserie *Morgen gebeurt het*. “Daarin ging het over een raket die het contact met de aarde verloor. Ik zat daar zinderend van de spanning naar te kijken. ‘s Nachts sliep ik er niet van.” De impact van het nieuwe medium was enorm. Dat ervaarde ook Toon Hermans toen hij in 1956 de eerste cabaretshow op tv bracht. “Hij werd door iedereen op straat aangesproken alsof hij persoonlijk bij hen thuis op visite was geweest.”

EMOTIES

Met de komst van televisie veranderde de Nederlandse samenleving. In Peekels programma vertelt professor Huub Wijffjes – gespecialiseerd in onze radio- en televisiegeschiedenis – dat het Nederland zoals wij dat nu kennen niet zou hebben bestaan zonder het medium. Peekel: “Het stimuleerde met name de ontzuiling. Door televisie gingen mensen naar andersgezinden luisteren.” Televisie ontwikkelde zich volgens hem daardoor als ieders ‘beste vriend’; niet voor niets de ondertitel van zijn reeks. “Gemiddeld kijkt de Nederlander ruim drie uur televisie per dag. Dat is meer tijd dan velen aan hun partner, vrienden of opvoeding besteden.” Dat daarin wellicht ook iets treurigs zit, erkent hij. “Maar toch: er is geen mooier medium. Televisie bemoeit je, verwacht je, maar biedt ook troost. Neem programma’s als *De kist* of *Je zal het maar hebben*. Alle emoties die een mens kan hebben, zie je op tv. En televisie is een bestrijder van de eenzaamheid. Dat blijkt maar weer tijdens deze coronajaren. Het hield mensen bij de les, informeerde, vermaakte en stelde gerust. Daarom zal televisie nog lang blijven bestaan, daarvan ben ik overtuigd.”

[70 JAAR TV: JE BESTE VRIEND | ZATERDAG | NPO 1 | MAX | 0.00]